

UAB „DZŪKIJOS VANDENYS“

PATVIRTINTA

2023-06-05 bendrovės direktoriaus
įsakymu Nr. 83 V

RIZIKŲ VALDYMO POLITIKA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Rizikų valdymas yra UAB „Dzūkijos vandenys“ (toliau - Bendrovė) veiklos dalis, padedanti užtikrinti Bendrovės veiklos strategijos, įsipareigojimų įgyvendinimą, saugios aplinkos darbuotojams kūrimą, visuomenės bei Bendrovės veiklos partnerių pasitikėjimo Bendrovi didinimą bei teikiamų paslaugų kokybės gerinimą.

2. Bendrovės veiklos rizikų nustatymas ir vertinimas Bendrovėje grindžiamas savarankišku veiklos rizikų įvertinimu, atliekamas darbuotojo, struktūrinio vieneto lygmeniu, po to Bendrovės lygmeniu. Periodinio rizikų įvertinimo proceso metu kiekvienas struktūrinis vienetas nustato su jo veiklos sritimi susijusius vidinius ir išorinius rizikos veiksnius, nuo kurių priklauso galimi įvykiai, turėsiantys neigiamos įtakos Bendrovės tikslams, efektyviam veiklos vykdymui, Bendrovės reputacijai. Atliekamas rizikų tikimybės ir poveikio įvertinimas. Informacija apie nustatytas ir įvertintas rizikas teikiama rizikų valdymo koordinatoriui, vadovybės atstovui kokybei ir aplinkosaugai (VAK/VAA). Apie rizikų vertinimo rezultatus informuojamas Bendrovės direktorius.

3. Rizikų valdymo politika nustato rizikų valdymo tikslus, principus, priemones, rizikų identifikavimo ir vertinimo, rizikų valdymo procesą, rizikų valdymo procese dalyvaujančių asmenų pareigas ir atsakomybę. Šios politikos nuostatos privalomos ir taikomos visiems Bendrovės darbuotojams.

4. Politika reglamentuoja tik pagrindines nuostatas dėl rizikų valdymo. Rizikų identifikavimo ir valdymo procedūros detalizuojamos kituose Lietuvos Respublikos ir Bendrovės vidaus teisės aktuose. Jei Lietuvos Respublikos teisės aktuose yra imperatyviai nustatytos kitokios rizikų identifikavimo ir valdymo nuostatos, taikomos šių teisės aktų nuostatos.

5. Bendrovės rizikos valdymą reglamentuoja ir užtikrina atitiktą teisės aktų bei tarptautinių standartų LST EN ISO 9001:2015, LST EN ISO/IEC 17025:2018 ir LST EN ISO 14001:2015 reikalavimams Rizikos valdymo procedūros aprašas PR-8.

II. TERMINAI

6. Rizikų valdymo politikos terminai:

6.1. Aukščiausio lygio vadovų komanda – Bendrovės departamentų vadovai.

6.2. Aukščiausia vadovybė - Bendrovės direktorius, departamentų vadovai.

6.3. Bendrovės aplinka - Bendrovės išorės ir vidaus veiksniai, į kuriuos reikia atsižvelgti valdant rizikas.

6.4. Liekamoji rizika - rizika, kuri lieka po rizikos valdymo veiksnių ir rizikos mažinimo priemonių įgyvendinimo.

6.5. Rizika - įvykių tikimybė ir jo pasekmių derinys.

6.6. Rizikų registras - nuolatos aktualizuojamas Bendrovės dokumentas (-ai), kuriame (-iuose) pateikiama informacija apie nustatytas rizikas, jų tikimybę ir galimą poveikį, rizikų valdymo priemones. Šio (-ių) dokumento (-ų) forma, pavadinimas, turinys, pildymo (administravimo) tvarka nustatomi Bendrovės vidaus dokumentuose.

6.7. Rizikos valdytojas (šeimininkas) – Bendrovės struktūrinio vieneto vadovai, atsakingi už konkrečios rizikos valdymą tam tikroje Bendrovės veiklos srityje ir turintys įgaliojimus bei išteklius riziką valdyti.

6.8. Rizikų valdymas - atsižvelgiant į riziką suderinti veiksmai, skirti Bendrovės veiklai nukreipti ir kontroliuoti.

6.9. Rizikų valdymo koordinatorius - darbuotojas, atsakingas už rizikos valdymo proceso koordinavimą Bendrovės mastu.

6.10. Rizikų valdymo priemonių planas - planas, sudaromas išdėstant vertinimo proceso metu

identifikuotas ir įvertintas rizikas, numatant rizikų valdymo priemones ir jų įgyvendinimo terminus, paskiriant už priemonių įgyvendinimą atsakingus asmenis.

6.11. Sisteminė rizika - rizika, kuri identifikuojama dviejuose ar daugiau struktūriniuose padaliniuose, arba keliuose veiklos procesuose.

6.12. Monitoringas (stebėjimas) ir kontrolė - nuolatinis rizikų, Bendrovės aplinkos ir reikšmingų incidentų stebėjimas, siekiant nustatyti, ar nėra nuokrypio ar jo galimybės nuo užsibrėžto tikslo ar rezultato, periodiškai atnaujinant rizikų registrą. Taip pat rizikų valdymo priemonių plano ir kitų planų, susijusių su rizikų valdymu, įgyvendinimo nuolatinis monitoringas ir periodinė kontrolė vienu metu apimanti rizikų valdymo priemonių plano įgyvendinimo priežiūrą ir rizikų vertinimo bei valdymo priemonių taikymo veiksmingumo užtikrinimą, fiksuojant ir vertinant per ataskaitinį periodą pasiektus rezultatus įgyvendinant rizikų valdymo priemones.

III. RIZIKŲ KATEGORIJS, VALDYMO TIKSLAI, PRINCIPAI IR PRIEMONĖS

7. Bendrovės rizikų valdymo procesas yra vidaus kontrolės sistemos dalis ir apima esminių rizikų valdymą. Bendrovė savo veikloje išskiria 5 rūšis:

7.1. Strateginė rizika - tai rizika, daranti tiesioginę įtaką strateginių tikslų ir uždavinių įgyvendinimui, dažniausiai susijusi su politiniais veiksniais, viešąja nuomone, svarbiausiais Bendrovės valdymo sprendimais, ypač strateginių krypčių pasirinkimu ir tikslų bei uždavinių nustatymu, veiklos planavimu, reagavimu į išorės aplinkos pokyčius ir kita.

informacijos ir informacinių sistemų saugumą;

7.2. Atitikties rizika - tai rizika, susijusi su veiklą reglamentuojančių dokumentų bei teisės aktų reikalavimų įvykdymu, įskaitant veiklą ribojančių normatyvų, aplinkos taršos normatyvų ir kitų reikalavimų įvykdymą.

7.3. Procesų (veiklos) rizika – tai rizika, susijusi su Bendrovės veiklos procesais, įskaitant aplinkosaugos valdymo procesus, ir efektyviu išteklių panaudojimu.

7.4. Technologinė rizika – tai rizika, susijusi su geriamojo vandens išgavimo ir gerinimo, vandens tiekimo, nuotekų šalinimo, nuotekų valymo ir nuotekų dumblo apdorojimo procesų valdymu.

7.5. Paslaugų teikimo rizika – tai rizika, susijusi su viešųjų geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų teikimu Alytaus miesto gyventojams ir kitiems vartotojams.

8. Bendrovė gali nustatyti kitokį tam tikrų rūšių rizikų, pavyzdžiui, korupcijos rizikos, informacinės saugos, darbų saugos, asmens duomenų saugos ir kt. rizikų valdymo reglamentavimą vidaus teisės aktuose, kuris turi atitikti šioje politikoje nustatytus bendruosius rizikų valdymo aspektus.

9. Pagrindiniai rizikų valdymo tikslai:

9.1. identifikuoti potencialias rizikas, keliančias grėsmę kasdienės veiklos vykdymui ir Bendrovės tikslų pasiekimui;

9.2. pašalinti arba sumažinti rizikos įvykių atsiradimo priežastis ir jų pasireiškimo tikimybę;

9.3. sumažinti galimus nuostolius;

9.4. padėti priimti valdymo sprendimus.

10. Valdant rizikas Bendrovėje laikomasi šių pagrindinių principų:

10.1. Bendrovės vertės išsaugojimas ir jos kūrimas - rizikų valdymas prisideda prie Bendrovės tikslų pasiekimo, veiklos atitikties, veiklos gerinimo, tęstinumo, pelningumo ir nuolatinio augimo užtikrinimo, Bendrovės veiklos efektyvumo ir ekonominės gražos valstybei užtikrinimo, Bendrovės reputacijos saugojimo.

10.2. Integralumas - rizikų valdymas neatsiejama visų Bendrovės veiklos procesų ir priimanų sprendimų dalis, sudėtinė planavimo, valdymo ir kontrolės sistemos dalis.

10.3. Efektyvumas ir proporcingumas - užtikrinamas efektyvus rizikos valdymas, valdymo priemonėms skiriamos lėšos paskirstomos racionaliai ir ekonomiškai pagrįstai, siekiant, kad konkrečios rizikos valdymo kaina neviršytų alternatyvių kaštų, kuriuos Bendrovė patirtų nevaldydama tos rizikos.

10.4. Informacijos aktualumas ir patikimumas - rizikų valdymas paremtas patikimais, aktualiais, istoriniais, statistiniais duomenimis, dokumentais, stebėjimu, patirtimi ar ekspertiniu vertinimu.

10.5. Skaidrumas - Bendrovė teikia informaciją apie rizikų valdymą viešose Bendrovės veiklos ataskaitose.

11. Rizikų valdymo tikslams pasiekti Bendrovė taiko šias priemones:

- 11.1. vertina, stebi Bendrovės aplinką ir laiku identifikuoja galimas rizikas;
- 11.2. parenka tinkamas priemones rizikos valdymui bei užtikrina ir tobulina vidaus kontrolę;
- 11.3. vykdo nuolatinį esamų ir naujų rizikų monitoringą;
- 11.4. vykdo efektyvią komunikaciją ir informavimą valdant rizikas.

IV. RIZIKŲ VALDYMO PROCESAS

12. Rizikų valdymo proceso esmė - nustatyti ir įvertinti galimas Bendrovės veiklos rizikas, pasirinkti rizikų valdymo priemones, padedančias rizikos išvengti, užkirsti rizikos veiksniams kelią arba sumažinti žalą, patiriamą dėl tinkamai neįvertintų rizikos veiksnių, poveikio tikimybę arba, nors ir esant rizikai, pasinaudoti atsiradusiomis galimybėmis plėsti ar keisti Bendrovės veiklą arba priimti riziką.

13. Rizikų valdymo procesą sudaro šie etapai:

- 13.1. rizikų identifikavimas;
- 13.2. rizikos analizė;
- 13.3. rizikų įvertinimas; rizikų registro tvarkymas;
- 13.4. rizikų valdymo priemonių plano sudarymas ir priemonių įgyvendinimas;
- 13.5. nuolatinis monitoringas (stebėjimas) ir periodinė kontrolė;

14. Rizikų identifikavimas - tai procesas, kurio metu nustatomi rizikos veiksniai, galintys paveikti Bendrovės veiklą ir tikslus. Atliekant kasdienės veiklos rezultatų monitoringą ir veiklos ar procesų kontrolę, organizuojant diskusijas, apklausas, rizikų identifikavimo sesijas, atsižvelgiant į suinteresuotųjų šalių nuomonę, kontrolės subjektų, auditų pateiktas išvadas, pastebėjimus, rekomendacijas, nustatytus pažeidimus, neatitikimus Bendrovėje, patvirtintų planų įgyvendinimo ataskaitas bei kitus dokumentus, galinčius padėti identifikuoti rizikas, analizuojant Bendrovės vidinę ir išorinę aplinką, jos veiksniais yra identifikuojamos rizikos, galinčios turėti arba turinčios neigiamos ar teigiamos įtakos Bendrovėje vykstantiems procesams, siekiant nustatytų tikslų, įvertinamos veiklos sritys ir procesai, kuriuose gali pasireikšti rizika, galimi rizikos atsiradimo šaltiniai, buvę įvykiai ir taikomos kontrolės priemonės, turintys įtakos rizikai. Identifikuojant rizikas, taip pat vertinama liekamoji rizika, ar ji yra Bendrovei priimtina ir norima priimti.

15. Išorės aplinkos veiksniai - sąlygos, kurių Bendrovė paprastai pakeisti negali, bet kurios daro tam tikrą įtaką Bendrovės ekonominiams ir kitiems rodikliams, pavyzdžiui:

15.1. politiniai: Europos Sąjungos institucijų, Lietuvos ir kaimyninių šalių valstybinių institucijų sprendimų įtaka Bendrovės veiklai, įskaitant ekonomikos reformas, ekonominę valstybės situaciją, mokesčių politiką, valstybės lygio ekstremalią situaciją, nepaprastą padėtį šalyje, įstatymus, susijusius su Bendrovės veiklos ar verslo aplinkos keitimu, darbo apmokėjimu, darbų sauga ir (ar) kita;

15.2. ekonominiai: Lietuvos ir tarptautinės ekonomikos pokyčių įtaka Bendrovės veiklai, įskaitant bendrojo vidaus produkto augimą, ekonomikos vystymosi kryptis, nacionalinės ar tarptautinės prekybos pokyčius, naujų verslų steigimosi tendencijas, finansų sistemos stabilumą, rinkos pokyčius, partnerių elgesys, konkurencija, stichinės nelaimės, valstybės lygio ekstremali situacija, nepaprastoji padėtis šalyje, korupcija ir kita;

15.3. aplinkosaugos: aplinkosaugos reikalavimų pokyčiai, aplinkos tarša, stichinės nelaimės, oro, aplinkos sąlygų pokyčiai ir kt.

15.4. socialinių demografinių pokyčių, kaip gyventojų amžius, išsilavinimas, gyvenamoji vieta, turto pasiskirstymas, jų įtaka Bendrovės veiklai;

15.5. technologiniai: įrangos gedimų, inovacijų ir technologinių pokyčių rinkoje bei kibernetinių išpuolių įtaka Bendrovės veiklai;

15.6. teisiniai: rizika, kad Bendrovė bus patraukta atsakomybėn įstatymų numatyta tvarka dėl netinkamo veiklos vykdymo ar nevykdymo, dėl įsipareigojimų darbuotojams, suinteresuotoms šalims nesilaikymo, teikiamų paslaugų kokybės, produkcijos kokybės ar kitų priežasčių.

16. Vidinės aplinkos veiksniai, t. y. veiksniai kontroliuojami pačios Bendrovės, kurie, pavyzdžiui, apima: Bendrovės valdymo filosofiją ir vadovavimo stilių, organizacinę aplinką, veiklos principus, tinkamą veiklos procesų organizavimą, veiklos strategijos nustatymą, darbui reikalingų resursų valdymą, išteklių naudojimo kontrolę, veiklos tęstinumo ir vidaus kontrolės užtikrinimą, personalo ir reikiamų kompetencijų valdymą, darbuotojų motyvavimą, interesų konfliktų valdymą, darbo kultūrą ir saugą, korupcijos ir sukčiavimo prevenciją, informacijos ir asmens duomenų saugą, monitoringo taikymo

kokybę ir kt.

17. Bendrovėje rizikos vertinamos taikant pusiau kiekybinį rizikos vertinimo metodą. Rizikos tikimybė įvertinama penkių balų skalėje, vadovaujantis tikėtinu konkrečios rizikos pasireiškimo dažnumu: labai maža tikimybė – 1 balas, maža tikimybė – 2 balai, vidutinė tikimybė – 3 balai, didelė tikimybė – 4 balai, labai didelė tikimybė – 5 balai.

18. Rizikos tikimybė įvertinama penkių balų skalėje, vadovaujantis tikėtinu konkrečios rizikos pasireiškimo dažnumu (galimybe): labai maža tikimybė - 1 balas, maža tikimybė - 2 balai, vidutinė (galima) tikimybė - 3 balai, didelė tikimybė - 4 balai, labai didelė tikimybė - 5 balai.

19. Įvertinus rizikos pasireiškimo tikimybę, vertinamas rizikos poveikis (žala) Bendrovės veiklai. Rizikos poveikis vertinamas penkių balų skalėje: labai mažas poveikis - 1 balas, mažas poveikis - 2 balai, vidutinis poveikis - 3 balai, didelis poveikis - 4 balai, ypač didelis poveikis - 5 balai.

20. Rizikos galimas poveikis (pasekmės, žala) vertinamas pagal šiuos kriterijus:

20.1. poveikis žmonių (įskaitant Bendrovės darbuotojus) gyvybei ir sveikatai;

20.2. poveikis aplinkai;

20.3. poveikis Bendrovės turto, įsipareigojimų, pajamų ir (arba) sąnaudų dydžiui;

20.4. poveikis Bendrovės įvaizdžiui (reputacijai).

21. Kiekvienos atskiros rizikos lygis nustatomas sudauginant rizikos tikimybę ir jos galimą poveikį pagal tą kriterijų, kuriam poveikio laipsnis didžiausias. Išskiriami keturi rizikos lygiai: 1-4 balai - „žema rizika“, 4-9 balai - „vidutinė rizika“, 10-14 balų - „didelė rizika“, 15-25 balai - „kritinė rizika“. Priklausomai nuo gautų balų, rizikos prioretizuojamos. Reikšmingiausios rizikos yra tos, kurių lygis yra „kritinė“ rizika, „didelė“ rizika.

22. Identifikuotos rizikos ir jų vertinimas įrašomi į rizikų registrą.

23. Lietuvos Respublikos teisės aktų pagrindu, Bendrovės vidaus teisės aktuose gali būti nustatyti kitokie rizikų tikimybės ir poveikio vertinimo kriterijai, jų balai ir rizikų reikšmių lygiai.

24. Atsižvelgiant į nustatytą rizikos lygį, gali būti pasirenkami tokie sprendimai dėl rizikos valdymo:

Rizikos lygis	Sprendimas dėl rizikos valdymo
Maža rizika	Rizika toleruojama. Šiai rizikai valdyti jokių specialių kontrolės priemonių nereikia. Rizika valdoma vykdant įprastą veiklą ir taikant esamas proceso kontrolės priemones.
Vidutinė rizika	Nuolatinis monitoringas (stebėjimas) ir suplanuotų kontrolės ir rizikos valdymo priemonių taikymas, siekiant šią riziką sumažinti arba išlaikyti tame pačiame lygyje.
Didelė rizika	Nuolatinis stebėjimas ir suplanuotų ar specialių neplanuotų rizikos valdymo priemonių taikymas, aukščiausiojo lygmens vadovybės kontrolė, siekiant šią riziką sumažinti iki vidutinės rizikos lygio; nesant tokiai galimybei - išlaikyti ją tame pačiame lygyje.
Kritinė rizika	Bendrovė gali prisiimti tokią riziką tik išimtiniais atvejais ir tik Bendrovės direktoriaus sprendimu. Jeigu ji prisiimama, vykdomas nuolatinis stebėjimas ir specialių rizikos valdymo priemonių taikymas, Bendrovės direktoriaus vykdoma kontrolė, siekiant riziką per kiek įmanoma trumpiausią laiką sumažinti iki priimtino lygio.

25. Bendrovės atsako į rizikas priemonių rūšys:

25.1. rizikos vengimas (pašalinimas) - rizikos išvengiama nepradedant arba nebetęsiant riziką sukeliančių veiksmų, reorganizuojant tam tikrą veiklos procesą, atsisakant (perduodant) arba įgyjant (priimant) tam tikras funkcijas, nustatant vidaus kontrolės priemones, kita;

25.2. rizikos mažinimas - veiksmai, kurių imamasi siekiant sumažinti rizikos tikimybę ar poveikį (stiprinant vidaus kontrolės procedūras, nustatant papildomas kontrolės priemones, keičiant veiklos procesus, įgyvendinant kitas organizacines, vadybines, technines ar teises priemones);

25.3. rizikos pasidalijimas (perdavimas) - rizikos tikimybės arba poveikio mažinimas perkeliant, perduodant ar kitaip padalijant rizikos dalį sutartiniais pagrindais trečiajai šaliai, pavyzdžiui, draudimo paslaugų įsigijimas, paslaugų pirkimas ir pan., nustatant atitinkamų pareigū ir atsakomybių perskirstymą;

25.4. rizikos prisiėmimas (toleravimas) - paprastai nesiimama jokių veiksmų sumažinti rizikos tikimybę arba poveikį. Gali būti prisiimta mažai tikėtina ir nelabai tikėtina rizika, kurių poveikis nereikšmingas ar nežymus. Taip pat galima situacija, kai rizikos veiksniai yra žinomi, bet dėl Bendrovės vertinimo ribotų galimybių jai valdyti arba, kai rizikos valdymas reikalauja nepagrįstai didelių išteklių, rizika yra toleruojama. Tokia rizika nuolatos stebima, taikomos vidaus kontrolės priemonės.

25. Rizikai valdyti gali būti taikomos įvairios priemonės arba jų deriniai. Vienai rizikai valdyti gali būti nustatytos kelios priemonės, taip pat kelioms rizikoms valdyti gali būti nustatyta viena ir ta pati priemonė. Rizikos valdymo priemonės gali būti techninės, informacinės, organizacinės, teisinės, finansinės ir t.t.

26. Rizikų valdymo priemonių plano (-ų) parengimas ir tvirtinimas. Rizikų valdymo priemonių planą, parengtą rizikų registre pateiktos informacijos pagrindu, tvirtina Bendrovės direktorius įsakymu.

27. Monitoringas (stebėjimas). Vykdoma rizikų valdymo priemonių plano ir kitų planų, susijusių su rizikų valdymu, įgyvendinimo monitoringas (stebėjimas) ir periodinė kontrolė. Apie rizikas, keliančias grėsmę Bendrovės veiklai, taip pat apie „dideles“ ir „kritines“ rizikas nedelsiant informuojamas Bendrovės direktorius.

28. Rizikų valdymo efektyvumas įvertinamas vadovaujantis rizikos valdymo proceso rezultatais, Bendrovės strateginių ir kitų veiklos (darbų) planų įgyvendinimo ataskaitomis bei vidaus audito išvadomis, taip pat atsižvelgiant į objektyvius veiksnius, trukdančius tinkamai įgyvendinti rizikų valdymo procesą Bendrovėje.

V. RIZIKŲ VALDYMO DALYVIAI IR JŲ ATSAKOMYBĖS

29. Bendrovės direktorius ugdo rizikos valdymo kultūrą, skiria reikiamus išteklius rizikų valdymui, atsako už rizikų valdymo rezultatus. Direktorius taip pat tvirtina, keičia Rizikų valdymo politiką ir ją įgyvendinančiuosius vidaus teisės aktus, tvirtina rizikų valdymo priemonių planą. Direktorius atlieka reikšmingų („didelių“ ir „kritinių“, kt.) rizikų valdymo kontrolę ir skatina darbuotojus valdyti rizikas bei komunikuoti apie jas.

30. Aukščiausio lygio vadovų komanda dalyvauja priskirtų veiklos sričių rizikų identifikavimo, vertinimo ir prioretizavimo sesijose, peržiūri ir vertina rizikų identifikavimo ir vertinimo procesą, atlieka rizikų valdymo priemonių plano įgyvendinimo ir pasiektų rezultatų aukščiausio lygio monitoringą, sprendžia, ar imtis kitų vidaus kontrolės priemonių, taip pat vykdo rizikų registro ir Bendrovės aplinkos monitoringą.

31. Rizikos valdytojas (šeimininkas) dalyvauja rizikų valdymo procese, identifikuoja, vertina, analizuoja rizikas, nustato liekamašias rizikas, užtikrina Rizikų valdymo politikos nuostatų įgyvendinimą Bendrovės veiklose, atlieka nuolatinę rizikų ir Bendrovės aplinkos stebėseną, dalyvauja struktūrinio vieneto rizikų identifikavimo, vertinimo ir prioretizavimo sesijose, vykdo rizikų valdymą struktūrinio vieneto ir (ar) funkciniu lygiu, nustato rizikų valdymo priemones ir užtikrina jų įgyvendinimą, vykdo nuolatinį monitoringą ir kontrolę, nuolatos komunikuoja, teikia informaciją apie rizikas, jų vertinimą ir valdymą bei stebėsenos rezultatus rizikų valdymo koordinatoriui.

32. Bendrovės darbuotojai dalyvauja rizikų valdyme identifikuodami ir valdydami rizikas savo veiklos srityje, stebėdami rizikų lygio pokytį, teikdami apie tai informaciją, įgyvendindami rizikų valdymo priemones, pranešdami rizikos savininkui apie pastebėtas naujas ar didėjančias rizikas, nustatytas neefektyvias, netinkamas rizikų valdymo priemones, apie nuostolių atvejus ir reikšmingus incidentus (įvykius). Bendrovės darbuotojai siūlo priemones rizikų mažinimui (šalinimui), bendradarbiauja su vadovais tiriant incidentus ir nustatant jų priežastis.

33. Rizikų valdymo koordinatorius (VAK/VAA) - pagrindinis rizikų valdymo sistemos Bendrovėje valdytojas. Jis ne rečiau kaip kartą per metus organizuoja rizikų identifikavimą ir vertinimą struktūriniuose vienetuose, apibendrina rizikų vertinimo rezultatus bei koordinuoja, prižiūri Rizikų valdymo politikos nuostatų tinkamą vykdymą Bendrovės mastu. Bendrovės rizikų valdymo koordinatorius parengia Rizikų valdymo politikos nuostatų įgyvendinimą užtikrinančius norminius vidaus teisės aktus, tvarko rizikų registrą ir rizikų valdymo priemonių planą.

34. Vidaus auditas atlieka rizikų valdymo proceso ir priemonių vertinimą, teikdamas vidaus audito išvadas ir pasiūlymus dėl rizikų valdymo proceso tobulinimo, konsultuodamas ir teikdamas rekomendacijas pagal audito išvadas dėl rizikų valdymo.

35. Visi Bendrovės vadovai ir darbuotojai veikia siekdami rizikos valdymo tikslų, įgyvendinant

vidaus kontrolės priemonės, atliekant pareiginiuose nuostatuose ar kituose vidaus dokumentuose nustatytas funkcijas, darbo užduotis ar veiklos procesus, priimant sprendimus ir taip įgyvendinant bendrąsias rizikos valdymo priemones. Kiekvienas Bendrovės struktūrinis vienetas įgyvendina rizikos valdymo priemones, atsižvelgdamas į savo veiklos aktualias rizikas, jų tikimybę, poveikį ir jų paplitimo mastą bei reikšmingumą.

VI. RIZIKŲ VALDYMO VEIKLA

36. Rizikų valdytojai (šeimininkai) atlieka rizikų identifikavimą, vertinimą ir inicijuoja rizikų registravimą rizikų registre. Jie teikia rizikų valdymo koordinatoriui identifikuotas rizikas kartu su rizikų tikimybės ir poveikio įvertinimu. Bendru rizikos savininko ir rizikų valdymo koordinatoriaus sprendimu identifikuotų rizikų sąrašas ir jų vertinimas gali būti koreguojamas.

37. Rizikų valdymo koordinatorius (VAK/VAA), atlikęs pateiktų rizikų analizę ir tikslinimą, tvarko rizikų registrą. Tas pačias rizikas nustačius keliems rizikų valdytojams, rizikos nedubliuojamos. Vadovaujantis Rizikos valdymo procedūros aprašas PR-8 reikalavimais, patikslina rizikų registrą bei inicijuoja bendro rizikų valdymo priemonių plano parengimą. Šio plano rengime dalyvauja rizikų valdytojai. Rizikų valdymo koordinatorius parengtą rizikų valdymo priemonių plano projektą teikia Aukščiausio lygio vadovų komandai bei rizikų valdytojams galutinei peržiūrai. Parengtas rizikų valdymo priemonių planas teikiamas Bendrovės direktoriui tvirtinti.

38. Identifikuotos rizikos, neįtrauktos į rizikų valdymo priemonių planą, stebimos ir (ar) valdomos rizikų valdytojų, įtraukiant rizikų valdymo priemones į struktūrinių vienetų, atskirų darbuotojų darbo planus ir (ar) nustatant atitinkamas vidaus kontrolės priemones.

39. Rizikų valdytojai ir rizikų valdymo koordinatorius nuolatos vykdo rizikų valdymo priemonių monitoringą (stebėjimą) ir periodinę įgyvendinimo kontrolę. Įgyvendinus plane nurodytas priemones (veiksnius, užduotis), nustatoma liekamoji rizika bei teikiama informacija rizikų registro patikslinimui.

40. Rizikų vertinimas, apimantis rizikų identifikavimą, įvertinimą ir (ar) ankstesnio rizikų vertinimo peržiūrą bei liekamosios rizikos nustatymą, atliekamas ne rečiau kaip vieną kartą per metus. Nustačius, kad liekamoji rizika yra Bendrovei nepriimtina, nustatomos naujos ar papildomos priemonės rizikai valdyti. Rizikų vertinimas yra papildomai atliekamas, jeigu reikšmingai pakinta Bendrovės veikla, gavus kompetentingų institucijų išvadas dėl galimos rizikos, ar nustačius reikšmingus įvykius (incidentus), galinčius sukelti didelę riziką Bendrovės tikslų pasiekimui ar kitais būtinais atvejais.

VII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

41. Bendrovė viešai skelbia Rizikų valdymo politiką savo interneto svetainėje.

42. Rizikų valdymo politiką ir jos įgyvendinamuosius vidaus teisės aktus tvirtina, esant poreikiui, keičia ar pripažįsta netekusiais galios Bendrovės direktorius. Politika peržiūrima ne rečiau kaip kas dvejus metus ir atnaujinama pagal poreikį, peržiūrėjimą inicijuoja rizikų valdymo koordinatorius (VAK/VAA).

43. Bendrovės darbuotojai Rizikų valdymo politika yra skatinami teikti siūlymus dėl šios politikos ir rizikų valdymo tobulinimo.

44. Pažeidus šios politikos ar kitų teisės aktų, susijusių su rizikų valdymu Bendrovėje, nuostatas, darbuotojams taikoma atsakomybė teisės aktų nustatyta tvarka.

45. Su Rizikų valdymo politika supažindinami visi priimami ir esami Bendrovės darbuotojai.
